

"باروخ اسپینوزا" فیلسوف شهیر هلندی (1632م)

باروخ اسپینوزا، فیلسوف معروف هلندی، در 24 نوامبر 1632م در آمستردام هلند، در خانواده‌ای یهودی و ثروت‌مند به دنیا آمد.

باروخ اسپینوزا، فیلسوف معروف هلندی، در 24 نوامبر 1632م در آمستردام هلند، در خانواده‌ای یهودی و ثروت‌مند به دنیا آمد. وی در ابتدا علوم عالی و زبان‌های قدیمی مانند عبری را فرا گرفت و در سیاست و نقد آیین یهود، مهارتی تام یافت. اسپینوزا پس از چندی به دین یهود بی‌علاقه شد و به همین دلیل مورد نفرت و دشمنی یهودیان قرار گرفت. از این رو نام خود را به یبندیت تغییر داد و با کناره‌گیری از همه ادیان، گوشه‌گیری و انزوا اختیار نمود. او زندگی خود را در تفکر و تعمق و مطالعه و تالیف گذرانید و از راه صیقل دادن شیشه جهت ساخت ذره‌بین، امرار معاش می‌کرد. اسپینوزا طریقه و فلسفه مخصوص به خود را دارد و افکار فلسفی‌اش نزدیک به افکار صوفیه است. او از تفحص درباره خداوند به این نتیجه رسید که خداوند در همه چیز جاری و ساری است و همه چیز در خداوند است. او عقلمی است که عالم را می‌آفریند و عالمی است که به وسیله آن، عقل آفریده می‌شود. هم عاقل است و هم معقول. به عقیده اسپینوزا خدا وجدان و شعور صرف است نه ناظری در آسمان. اراده خدا، قانون طبیعت است و ما مخلوق مقتضیات و ثمره محیط خویش هستیم. در فلسفه اسپینوزا، هر انسان جزئی از خدا و جزئی از یک واحد الهی است. او معتقد است که غرض از حیات آن است که آدمی از راه خوش‌بختی و بخت ساختن دیگران بر خوش‌بختی خود بیفزاید. اسپینوزا در زندگی خود دو رساله منتشر کرد که یکی درباره فلسفه دکارت و دیگری رساله الهیات که در آن، عقاید خود را در تفسیر تورات و ترتیب زندگانی اجتماعی مردم بیان کرده است. اما چون این کتاب با تعلیمات علمای یهود سازگار نبود سر و صدایی به پا نمود و از این جهت، دیگر اثری را منتشر نکرد. با این حال کتاب اخلاق او، پس از مرگش منتشر شد که مجموعه اصول فلسفی آثار او به شمار می‌رود. باروخ سرانجام در 21 فوریه 1677م، در 45 سالگی بر اثر ابتلاء به بیماری سل، در لاهه درگذشت.